

MAANDBLAD VAN „OUD-UTRECHT”

VEREENIGING TOT BEOEFENING EN TOT VERSPREIDING VAN
DE KENNIS DER GESCHIEDENIS VAN UTRECHT EN OMSTREKEN

25 JANUARI
1938

ONDER REDACTIE VAN:
G. A. EVERS

13e JAARGANG
Nº 2

UITGAVE DER VEREENIGING. SECRETARIAAT: VAN SPEIJKSTRAAT 20

MEDEDEELINGEN UIT DE VEREENIGING.

Het Bestuur herinnert de leden aan de a.s. algemeene (jaar-) vergadering, die op **Maandag 31 Januari a.s.** in het Hôtel des Pays-Bas aan het Janskerkhof wordt gehouden. Ze vangt om half acht des avonds aan, de voordracht van den Heer R. T. Muschart uit Arnhem te half negen uur precies. Voor verdere bijzonderheden wordt naar de agenda, die in het vorig nummer staat afgedrukt, verwezen.

Dr. ADRIAAN BEETS. †

Op 24 December overleed te Leiden Dr. Adriaan Beets, die zijn geboortestad Utrecht steeds een warm hart heeft toegedragen en van die liefde ook meermalen in dit Maandblad heeft getuigd.

Hij werd 28 Juli 1860 geboren als eerste kind uit het tweede huwelijk van Nicolaas Beets met Jonkvrouwe Jacoba Elisabeth van Foreest. Deze geboorte had een langdurig ziekbed van de jonge moeder ten gevolge, door Beets op 27 Januari 1861 herdacht in de versregels:

„Al heeft het lang geduurd,
Het hebben komt na 't hopen:
Wij mogen 't kleintje doopen;
't Is alles wèl bestuurd.

.
Van moeders lief gezicht
Was 't roosje weggenomen,
Maar 't is weerom gekomen;
Gij streelt het, aardig wicht!" 1)

Een jaar later dichtte Beets:

„Twee kleintjes heeft zij op haar schoot,
De zoetste kusjes haar gevende;
De een is Paus Adriaans naamgenoot,
Kleine Adriaan de Zevende . . .
Wij allen, zonder pruilen,
Wij kussen zijn kleine mulen." 2)

Deze Adriaan Beets werd 27 September 1878 ingeschreven als lit. student te Utrecht en promoveerde hier in 1885 op een proefschrift: „De Disticha Catonis in het Middelnederlandsch”. Daarna was hij eenige jaren als leeraar werkzaam te Utrecht en te Rotterdam, tot hij in 1888 werd benoemd als vast medewerker aan het Woordenboek der Nederlandsche taal, waaraan hij sedert 1886 reeds tijdelijk had medegewerkt. Dit werd zijn levenstaak, aan welke hij gedurende 44 jaar zijn beste krachten heeft gewijd, zoo, dat bij Beets' begrafenis kon worden getuigd, dat hij als geen ander redacteur of medewerker op het Woordenboek zijn stempel heeft gedrukt.

Beets, die zich tot zulk een fijn talenkenner heeft ontwikkeld, had ook groote belangstelling voor de dialecten. Reeds in zijn jeugd toonde hij belangstelling in de Utrechtsche volkstaal, die hij als kind van de dienstboden en werklieden, als jongen en student op markt en straat opving, en die hij ook zelf niet zonder verdienste moet hebben gesproken. Hij deelde deze belangstelling met zijn vader: Ds. Beets placht bij zijn huisbezoek en verkeer met de kleine Utrechtsche burgerij „Utrechtsche woorden en uitdrukkingen” te verzamelen. (Uit zijns vaders mond herinnerde Adriaan Beets zich de zegswijze: „Als de Dom omvalt, dan valt-ie in de Zaoliestraat”).

Ook nadat Dr. A. Beets te Leiden zijn levenswerk had gevonden, vergat hij het Utrechtsche stadsdialect niet, getuige zijn publicaties.

In het Tijdschrift voor Nederlandsche Taal- en Letterkunde dl. XLVI-1927, blz. 210—222, verscheen „De Utrechtsche volkstaal (stadstaal)”, oorspronkelijk een voordracht, in de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde gehouden. Hierop volgde „Utrechtsche volkswaarden en volksgezegden, Lijst van dialectische en plaatselijke woorden, woordvormen, wendingen en uitdrukkingen, gezegden en spreekwoorden; opteekeningen over gebruiken en gewoonten enz., opgemaakt door A. Beets”, in Driemaandelijksche Bladen, XXI-1927, blz. 1—30. Bovendien bewerkte Beets een „Historische Dialect-bloemlezing: het Utrechtsch” voor de uitgave van Prof. van Ginneken, *De Nederlandsche Dialecten in den loop der eeuwen* (tot nu toe niet in druk verschenen). Ook schreef hij een opstelletje „Botteroalie of Lāmpoalie” in de Utrechtsche volkstaal (stadsdialect), zooals die omstreeks 1880 gesproken werd, onder de proeven van Frankische tongvallen, verschenen in het 2de deel van *Een nieuwe Nederlandsche spraak-kunst*, door J. van Ham en Dr. S. Hofker, Groningen-Den Haag, 1926, blz. 20—22³⁾.

1) Herstelde Kraamvrouw. (Dichtwerken. Dl. III. Amsterdam, 1876. Blz. 288—289).

2) Nog een Driekoningen-lied. (Aldaar. Blz. 304—305).

3) Zie Kleine Mededeelingen in dit Maandblad, III-1928, blz. 14.

Ook in dit Maandblad verschenen eenige bijdragen van zijn hand. Hij gaf ons o.m. een verklaring van de benaming Smakke-laarsburg (III-1928, blz. 16) en van den familienaam Proeys (VIII-1933, blz. 9—10), vestigde de aandacht op het voorkomen van den naam Utrecht in een Oudhoogduitsch gedicht (IX-1934, blz. 42—43) en gaf aanwijzing van de historische personen in het boek van S. H. Kautzmann-Van Oosterzee „Rond den Dom” (XI-1936, blz. 78—79). Bovendien zond Beets in 1934 aan de Vereeniging „Oud-Utrecht” eenige gegevens voor de rubriek „Utrecht in romanvorm” en „Utrecht in de lyriek”, waarvan nog slechts ten deele gebruik gemaakt kon worden.

Beets' warme belangstelling in ons volksleven openbaarde zich o.a. ook in onze palmpaschen. Hij gaf den stoot tot een onderzoek van ons tegenwoordig palmpaschgebied en zijn typen. Een oproeping in het tijdschrift *Volkskunde* (XII-1900, blz. 229—230) lokte verschillende mededeelingen uit en had tot gevolg dat op Palmzondag 1906 te Utrecht door Dr. A. Beets te zamen met ondergeteekende de eerste Palmpaschtentoonstelling werd gehouden, sedert door vele andere in verschillende steden van ons land gevolgd.

C. C. VAN DE GRAFT.

HOE UTRECHT VROEGER DE GEBOORTE VAN ORANJE-VORSTEN VIERDE.

Willem Frederik, later (1813—1840) koning Willem I, geboren 24 Augustus 1772 te 's Gravenhage, gestorven 12 December 1843 te Berlijn.

Utrecht den 25 Augusti. Gisteren ontrent den middag vernam men alhier door Expressen de heuchlyke tyding der gelukkige bevalling van hare Koningl. Hoogheid Mevrouw de Prinses, Gemalin van den Heer Prins Erfstadhouder, van een Prins. Vervolgens arriveerde de Heer Graef van Heyden met een formeelen Brief van Notificatie van zyne Doorl. Hoogheid aen de Heren Staten dezer Provincie nopens dat gezeegend Evenement, waerover heden driewerf de Klokken van alle de Kerken en publieke Gestichten een half uur geluid zyn, als ook op die der Doms- en Nicolai-Kerken een half uur gespeeld is, zullende dezen avond ten 6 uren door den Hoog Eerw. en Hoog Gel. Heer Professor Burmannus in den Dom Gode den Almagtigen een plechtige Dankzegging geschieden. Ook hebben zo gisteren als heden vele Burgers publieke bewyzen gegeven van 't deel, 't geen zy in de algemene Vreugde neemen.

Utrechtsche courant, 26 Augustus 1772.

Willem Frederik George Lodewijk, later (1840—1849) koning Willem II, geboren 6 December 1792 te 's Gravenhage, gestorven 7 Maart 1849 te Tilburg.

Utrecht den 8 December. Gisteren vernam men hier de blyde tyding, dat Hare Koninglyke Hoogheid, Mevrouw de Erfprinses van Orange, eergister, voorspoedig verlost was van een welgeschapen en alle tekenen van gezondheid medebrenge Prins, en zich, naar tydsomstandigheden, zeer wel bevondt. — Deeze heuchelyke gebeurtenis is mede alhier gevierd door driemaal 21 Kanonschooten van de Stads-wallen en het telkens bespeelen van het

klokkenspel in den Domstoren, gelyk ook van wegens de Ed. Mogende Heeren Staaten dezer Provincie aanschryving is gedaan aan de Magistraaten der Provinciale Steden tot het doen bespelen der klokken, en aan de Predikanten der respectieve Plaatsen alom in de Provincie, om voor de voorspoedige en gewenschte verlossing van Hare Koninglyke Hoogheid, en wegens de gelukkige geboorte van een Prins, den Goedertieren God te loven en te danken, en te gelyk vuuriglyk te bidden, voor de spoedige herstelling van gemelde Haare Koninglyke Hoogheid en om de gunstryke conservatie in het opwassen van hooggedachten Jongen Prins, tot vreugde, heil en welstand van deezen Staat.

Utrechtsche courant, 10 December 1792.

Willem Alexander Paul Frederik Lodewijk, later (1849—1890) koning Willem III, geboren 19 Februari 1817 te Brussel, gestorven 23 November 1890 op Het Loo.

Utrecht den 25 Februarij. Gepasseerden vrijdag morgen ontving men alhier de tijding van de gelukkige bevalling van H.K.H. de Prinses van Oranje, van eenen Prins. Dadelijk wierden door onderscheidene inwoners hunne vreugde en blijdschap deswege door het uitsteken der vlaggen aan den dag gelegd; dan, daar het Gouvernement geene officiele tijding van deze gelukkige gebeurtenis, ontving, zoo zijn eerst zondag morgen de vlaggen van den Doms-Toren en de publieke Gebouwen uitgestoken en in alle de Kerken den Allerhoogsten voor deze gelukkige gebeurtenis gedankt. Gisteren is deswege groote parade, onder het bespelen van het carillon gehouden, hebbende de ingezetenen dezer stad hunne algemeene vreugde over deze eerstgeborene Vorstelijke Spruit, aan den dag gelegd.

Utrechtsche courant, 26 Februari 1817.

Wilhelmina Helena Pauline Maria, later (sedert 1890) koningin Wilhelmina, geboren 31 Augustus 1880 te 's Gravenhage.

Utrecht 1 en 2 September. Door Z. Exc. den kommissaris des konings is de heugelijke tijding der bevalling van H.M. de Koningin ter kennis gebracht van de gemeentebesturen...

Heden ochtend zeven ure bevestigden 51 kanonschoten het gister reeds alom verspreide bericht. In het Sterrebosch werden met 4 stukken, elk bediend door 3 manschappen van de vestingartillerie, de voorgeschreven minuutschoten gelost.

De parade zal, daar de minuutschoten heden gegeven werden, gehouden worden op morgen 2 Sept. des morgens ten 12 ure in de Maliebaan, door het garnizoen en de dd. schutterij.

De schutterij zal ten 11 ure aantreden op de Neude, behalve de 3. kompanjie, die ten 11 ure op het stadhuisplein aantreedt met het muziekkorps, om het vaandel af te halen van de woning van den luitenant-kolonel-kommandant...

Wij vernemen met genoegen dat, ook ter gelegenheid van de bevalling van H.M. de Koningin, door den kommand. der dd. schutterij bepaald is, dat door het muziekkorps eene openbare uitvoering zal gegeven worden heden avond, op het Lukasbolwerk. De uitvoering zal ten 7 ure plaats hebben. Van wege de vereeniging tot veredeling van volksvermaken, zullen gratis programma's worden verspreid.

Utrechtsch prov. en stedel. dagblad, 1 en 2 September 1880.

KLEINE MEDEDEELINGEN.

<p>Utrecht als Textielstad. — Op 18 November 1937 promoveerde te Leiden tot doctor in de wis- en natuur-</p>	<p>kunde de heer W. L. J. de Nie. De titel der dissertatie luidt: „De ontwikkeling der Noord-Nederlandsche Tex-</p>
--	---

tielververij van de veertiende tot de achttiende eeuw." In deze studie wordt Utrecht als textielstad eenige malen vermeld. Utrecht neemt vóór 1500 als Hollandsche textielstad naast Leiden en Naarden de derde plaats in. „Behalve Naarden (en Leiden als de eerste textielstad) — schrijft de heer de Nie — had ook Utrecht beteekenis als textielstad. De lakenhandel werd reeds in 1270 genoemd, doch de industrie is zeer waarschijnlijk van lateren datum. De ververij nam reeds spoedig een vrij belangrijke plaats in. Reeds in 1395 werd een verbod uitgevaardigd om geleverde lakens in te voeren; het was toegestaan om ongeverfde (Engelsche) lakens in te voeren, deze in de stad te laten verven en de lakens daarna verder te verhandelen. Daar de wantsnijders het verbod blijkbaar niet erg streng in acht namen, zag de Overheid zich genoodzaakt om de bepaling eenige malen, n.l. in 1411, 1445 en 1474 opnieuw uit te vaardigen. De lakenververij moet dus zeker plaatselijke beteekenis gehad hebben, al wijzen de vele overtredingen van het bovenvermelde gebod erop, dat de resultaten der Utrechtsche verwers niet in alle opzichten voldeden. Dat de Utrechtsche lakenververij in vergelijking met die van de Hollandsche steden geen vooraanstaande plaats innam, blijkt ook nog uit het volgende. De Utrechtsche industrie, die geen bijzondere hoogte bereikte, had, evenals de industrie in Nederland in het algemeen, na den dood van Karel den Stoute veel door de onrust der tijden te lijden. De Utrechtsche Overheid trachtte in 1487 de industrie opnieuw te grondvesten, door de uitvaardiging van een uitvoerige keur op de lakennering. De artikelen 55, 56 en 57 van deze keur hebben betrekking op de ververij; belangrijke

voorschriften bevatten zij niet ¹⁾. Het merkwaardige van deze artikelen is echter, dat bij de opstelling van de nos. 55 en 57 een Haarlemsche keur blijkbaar als voorbeeld gediend heeft. Deze beide artikelen stemmen namelijk woordelijk overeen met die van de Haarlemsche keur van vóór 1412 ²⁾. De techniek was in de Hollandsche steden blijkbaar hooger ontwikkeld dan in de Utrechtsche stad."

De zijdenijverheid was — behalve in Amsterdam en in Haarlem — in ons land weinig belangrijk. Een uitzondering echter maakt Dr. de Nie voor Utrecht. „Deze stad — schrijft hij — bezat in het derde kwart der achttiende eeuw een fluweelweverij, die wereldvermaard was ³⁾. Het beroemde Utrechtsche zwarte laken (zwart werd door het koopende publiek algemeen als de meest waardevolle kleur beschouwd) dankte zijn roem niet zoozeer aan de kleur (de blauwe grond, die voor deze kleur noodig was, werd trouwens grootendeels in Leiden geleverd) dan wel aan de perfecte bereiding ⁴⁾”.

De meening is wel eens verkondigd, dat de Utrechtsche lakenververij een zekere renommée gekregen heeft, omdat het Utrechtsche grachtwater zich zoo bij uitstek leende voor de ververij. Hetzelfde is beweerd van het Leidsche water ten opzichte van het Leidsche „zwart". De heer de Nie maakt dan in dit verband melding van het feit, dat het riviertje de Bièvre bij Parijs bekend stond, omdat men met het water uit dit stroompje zoo goed scharlaken kon verven, aan welke omstandigheid de *Gobelins* hun roem te danken zouden hebben. De eerste maal, dat deze overtuigingen in de litteratuur aangetroffen worden, dateert volgens den schrijver uit 1672 (in de „Dictionnaire portatif de Com-

merce"). Dr. de Nie echter meent, dat — hoewel het water in de textielververij zeker een rol heeft gespeeld — het toch te ver gaat, om voor elke plaats die (om zijn textiel) beroemd werd, het water als de hoofdoorzaak te zien; het zou volgens hem beter zijn om te zeggen, dat het water blijkbaar niet ongeschikt was voor deze uitvervingen. „Over de hoedanigheid van het Leidsche water in vroeger eeuwen is nu natuurlijk zeer weinig meer te zeggen; hetzelfde geldt uit den aard der zaak voor de andere draperiesteden.”

Daar de vervuiling der grachten, mede door toedoen van de textielververs, hand over hand toenam, tot groot ongerief van de ververs zelf in de eerste plaats, doch tevens voor de andere inwoners der stad, trachtte de overheid paal en perk aan dit euvel te stellen. „De oudste bepaling over deze kwestie vinden wij in Utrecht in

1476. In dit jaar werden de ververs verplicht om aan een bepaalde gracht te wonen; hier zouden zij nimmer schade kunnen berokkenen.” Volgens Overvoorde en Joosting „De Gilden van Utrecht” blz. 213 luidde deze verordening: „Overdroegen ende ordineerden scepene, raide ende oudermans, dat die verwers wel zellen moigen woenen boven in die stadt op die graft, daer zij niemant scadelick en zijn, bij raide ende goed duncken van den oversten in der tijt.” G. v. R.

1) Overvoorde en Joosting. Gilden van Utrecht, blz. 218.

2) Enschedé en Gonnet. Kuerboeck der Stadt Haerlem, blz. 82.

3) H. E. van Gelder in een artikel over „De Nijverheid” in „Het huiselijk en maatschappelijk leven onzer voorouders”.

4) Nennich, Original-Beiträge zur eigentlichen Kenntniz von Holland (1809), blz. 47.

ACADEMICA HISTORICA TRAIECTINA. II.

29. *Het Utrechtsch Studentenleven* 1636—1936 onder redactie van J. Bierens de Haan, A. J. de Beaufort, H. E. Boeke, E. A. Lieftrinck, W. Oorthuys, G. C. D. Rutgers van Rozenburg. Utrecht, 1936. (X en 596 blzn. met pltn.). 4°.

Naar formaat en wijze van uitvoering sluit het kloeke boekdeel, welks titel hierboven staat, zich geheel aan bij de twee volumina van het groote boek van Prof. Kernkamp en diens medewerkers en, al dient het een minder strenge Muze, het vult De Utrechtsche Universiteit 1636—1936 op welkome en ongezochte wijze aan en loopt zelfs voor een deel er parallel mee. Immers, vooreerst, wat zou een

Universiteit zijn zonder de studenten, te wier behoefte zij in het leven is geroepen? En die studenten *leven* toch ook en studeeren niet dag en nacht, en bovendien vertelt Prof. Kernkamp in het eerste deel van zijn geschiedenis der Hoogeschool ook heel wat van wat van overheidswege, d. w. z. dus van de zijde van het stadsbestuur, gedaan is om hen, die hierheen kwamen, om hun dorst aan de bronnen der wetenschap te laven, ook anderszins het verblijf in Utrecht aangenaam te maken, en van de zorgen, die de levenslustige jeugd aan de vroede vaders van een Academiestad, waar geen *forum Academicum* bestond, dikwijls moest baren.

Maar, zooals gezegd, het derde deel in de statige quartjinentrits, die sedert

het vorige jaar de boekenkast, of laten we hopen eerder de leestafel, van zoo menigen oud-*alumnus* der Utrechtsche *Alma mater* is komen sieren, is wat de er in behandelde stof betreft wel van een heel wat luchtiger allooi dan die van de beide boven aangekondigde boekdeelen. En ook de, nu eveneens weer overvloedige, illustratie onderstreept dat karakterverschil van de twee geschiedbeschrijvingen, waarover het hier gaat, ten duidelijkste.

Maar ook in andere opzichten dan in het zoeven genoemde zijn er parallellen tusschen het geschiedverhaal van Prof. Kernkamp en dat van de studenten: ook dit laatste immers kon voortbouwen op en uitbreiding geven aan een voorafgegane historiebeschrijving, i.c. het bekende boek van Dr. W. C. A. baron van Vredenburg „Schets van eene Geschiedenis van het Utrechtsche Studentenleven”; ook *hier* was, in meerdere mate nog, verdeling van den arbeid geboden, en ten laatste: ook *dit* boek, waartoe reeds in 1932 door den Senatus Veteranorum van het Utrechtsch Studentencorps het initiatief werd genomen, genoot, behalve uit andere bronnen als de Feestkas van het U. S. C. en de kas van het Provinciaal Utrechtsch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, geldelijken steun, om zijn verschijnen mogelijk te maken, van het Utrechtsch Universiteitsfonds.

Ook van den inhoud van deze Geschiedenis van het Utrechtsch Studentenleven volgde hier een globaal overzicht. Die inhoud, verdeeld over dertien hoofdstukken, valt uiteen in twee deelen. Het eerste, dat de Algemeene geschiedenis van het Utrechtsch Studentenleven omvat, geeft in een eerste hoofdstuk een inleiding tot het verhaal van de hand van Dr. G. C. Labouchere. Dezelfde schrijver heeft

de twee volgende hoofdstukken op zich genomen: het tweede, omvattende Het tijdperk van 1636 tot 1795, het studentenleven ten tijde van de Republiek der Vereenigde Nederlanden, en het derde Het tijdperk van 1795 tot 1814, het studentenleven ten tijde van de Bataafsche Republiek, het Koninkrijk Holland en den Franschen tijd. Mr. E. van Beusekom geeft in een vierde hoofdstuk het geschiedverhaal van Het tijdperk van 1814 tot 1848, het studentenleven onder invloed van den Senatus Veteranorum als ontgroeningssenaat; Mr. Th. Rijnberg in het vijfde dat van Het tijdperk van 1848 tot 1902, het studentenleven onder leiding van den Senatus Veteranorum als bestuur van het Utrechtsch Studentencorps. Het zesde hoofdstuk, het laatste van het eerste deel, heeft twee onderafdeelingen. Het is getiteld Het tijdperk van 1902 tot 1936, het studentenleven onder leiding van den Senatus Veteranorum als bestuur van het Utrechtsch Studentencorps en zijn Faculteiten, uit de pen gevloeid van Dr. H. E. Enthoven, terwijl de geschiedenis dier Faculteiten zelve van 1902 tot 1936 haar beschrijver heeft gevonden in Mr. A. J. W. van Royen. Het zevende hoofdstuk, waarmede het tweede deel aanvangt, omvat drie hoofdafdeelingen, die 1° de Corpsgezelschappen, 2° de Particuliere Gezelschappen en 3° de Mores tot onderwerp hebben. In die eerste afdeling beschrijft J. H. Bannier de historie der Studenten Societeit onder de zinspreuk „Placet hic requiescere Muis”; Dr. H. E. Enthoven die van het Utrechtsch Studenten Concert; H. E. Boeke die van Olympia; H. R. Marius van PANTA NOHTA; G. Schaly van de Utrechtsche Studenten IJclub; Jhr. Mr. L. M. Rutgers van Rozenburg van de Utrechtsche Studenten

Weerbaarheid; J. J. Louët Feisser van Arti et Litteris; Mr. L. J. Hymans van den Bergh van het Utrechtsch Studenten Tooneel; W. A. P. F. L. Storm van 's Gravesande van Triton; H. E. Boeke van Sphaerinda; J. Bierens de Haan van de Algemeene Debatingclub; G. A. Fehmers van Lasker; J. H. Bannier van Apollo, Nunc Cantus Resonet en Coers' Lied; G. Schaly van de Utrechtsche Studenten Alpenclub en J. Bierens de Haan van Bellerophon.

In de tweede afdeeling, die der Particuliere Gezelschappen, vindt men de beschrijving van de geschiedenis resp. van het Collegium Themis en van Antonius Matthaeus door Mr. M. Veenklaas; van Utile Dulci door Mr. J. Ph. de Monté ver Loren; van Secor Dabar door C. A. van Wijck Jurriaanse; van Tres Faciunt Collegium door Jhr. P. J. W. de Brauw; van E. A. Borger door K. H. L. van Selms; van Christiaan Huygens door J. Bierens de Haan en van Hugo Grotius door J. J. Fraenkel. De derde afdeeling, beschrijvende de Mores en het Gezelschapsleven, is van de hand van H. M. Raven.

De verdere hoofdstukken van het boek omvatten het geschiedverhaal van de studentenorganisaties buiten het U.S.C. en van de studentenpers. In het achtste hoofdstuk beschrijft dan mevr. M. L. Hunningher-Korthals van Schooten de lotgevallen van de Utrechtsche Vrouwelijke Studenten Vereeniging; in het negende Dr. J. W. Wicherink die van Unitas Studiosorum Rheno-Trajectina; in het tiende hoofdstuk, Studentenvereeningen op Christelijken grondslag, Mr. J. W. C. van Campen die van de Katholieke Studentenvereeniging „Veritas”; Dr. S. J. van de Wal van de

Societas Studiosorum Reformatorum (afdeeling Utrecht); M. Brouwer van de Nederlandsche Christen-Studenten Vereeniging (afdeeling Utrecht) en N. van der Zeijde van den Vrijzinnig Christelijken Studentenbond. Het elfde hoofdstuk, Studentenvereeningen voor speciale studiebelangen, geeft achtereenvolgens het verhaal der Tandheelkundige Studenten Vereeniging „John Tomes” van de hand van A. J. Ravenswaay; van de Utrechtsche Indologen Vereeniging van die van Mr. F. J. J. Besier en van den Diergeneeskundigen Studenten Kring van die van Prof. C. F. van Oyen. Het twaalfde hoofdstuk omvat de historie van Studentenvereeningen op Staatskundig Gebied en wel van het Dietsch Studenten Verbond door M. G. Schenk en van de Sociaal-Democratische Studentenclub door Dr. H. Veldstra. In het dertiende en laatste hoofdstuk, De Studentenpers, geeft Dr. C. D. J. Brandt het relaas van de geschiedenis der Periodieken en van de Almanakken.

Het zal opgevallen zijn, hoe vele malen de genoemde auteurs gevonden werden onder de oud-studenten, die door hunne bijdrage aan dit Gedenkboek, behalve van hun historisch zinnig, getuigenis aflegden van hun liefde tot dat wat de Universiteit ook buiten hun studie hun heeft gebracht.

Ongaarne mist men achter dit even nuttige als boeiende geschiedverhaal van het leven der Utrechtsche studenten over het verloop van drie eeuwen een naamregister. Eenigszins ouderwets doet het daarentegen aan aan het slot een lijst van hen, aan wie het boek is geschonken, en van de intekenaren aan te treffen.

W. A. F. B.